

علائم خونریزی مغزی و درمان آن؛ آیا جلوگیری از این عارضه امکان پذیر است؟

علائم خونریزی مغزی و درمان آن؛ آیا جلوگیری از این عارضه امکان پذیر است؟

سکته مغزی (هموراژ مغزی) عارضه‌ای نورولوژیک است که بر اثر اختلال در خون‌رسانی به یک ناحیه از مغز ایجاد می‌شود. خبر بد این است که آمار سکته مغزی در ایران نگران کننده است و طبق بررسی‌ها، سن سکته مغزی در ایران ۱۰ سال پایین‌تر از سایر کشورهاست. و خبر خوب این است که سکته مغزی می‌تواند پیشگیری و درمان شود. بنا بر این لازم است تا همه‌ی ما در مورد این عارضه و دلایل بروز آن بیشتر بدانیم. در این مقاله با ما همراه باشید تا با یکی از علتهای بروز سکته مغزی، یعنی خونریزی مغزی آشنا شوید.

در واقع خونریزی مغزی، نوعی سکته مغزی است که طی آن به دلیل پارگی یک شریان در مغز، خونریزی موضعی در بافت‌های اطراف به وجود می‌آید و در عرض چند دقیقه سلول‌های مغزی را از بین می‌برد. ریشه‌ی یونانی واژه‌ی خون، hemo است و Hemorrhage به معنای سرازیر شدن خون است. خونریزی‌های مغزی، خونریزی‌های داخل جمجمه یا خونریزی‌های درون مغزی نیز نامیده می‌شوند. حدود ۱۳ درصد از سکته‌های مغزی به دلیل خونریزی‌های مغزی اتفاق می‌افتند.

خونریزی مغزی چندین علامت دارد. برخی [سردرد](#) را اولین نشانه‌ی خونریزی مغزی می‌دانند، اما بسیاری از مواقع وجود دارد که فرد با وجود خونریزی مغزی اصلاً دچار سردرد نیست. خونریزی مغزی یک مشکل اورژانسی است و نیاز به پیگیری و درمان فوری دارد، در غیر این صورت می‌تواند به آسیب‌های دائمی یا حتی مرگ بینجامد. بنا بر این اگر یک یا چند مورد از علائم را دارید، یا مواردی که در ادامه توضیح می‌دهیم را تجربه کردید، حتماً آن را جدی بگیرید و به محض احساس خطر به اورژانس مراجعه کنید. اقدام به موقع می‌تواند جلوی آسیب بیشتر و عوارض خونریزی مغزی را بگیرد.

در زمان خونریزی مغزی چه اتفاقی رخ می‌دهد؟

در صورتی که خون ناشی از ضربه (آسیب) بافت‌های مغزی را تحریک کند، آن‌ها متورم می‌شوند. به این وضعیت اِدَم مغزی گفته می‌شود. این خون به شکل یک توده جمع می‌شود که به آن هماتوم می‌گویند. این وضعیت باعث افزایش فشار روی بافت مغزی اطراف، کاهش جریان خون حیاتی و به دنبال آن مرگ سلول‌های مغزی می‌شود. محل خونریزی می‌تواند در داخل مغز، بین مغز و غشاهای اطراف آن، بین لایه‌های پوشاننده‌ی مغز یا بین جمجمه و پوشش مغز باشد.

شایع‌ترین دلایل بروز خونریزی مغزی چیست؟

- ضربه (آسیب) به سر: ضربه شایع‌ترین علت بروز خونریزی مغزی در افراد کم‌تر از ۵۰ سال است.
- تومورهای مغزی
- فشار خون بالا: این بیماری مزمن در صورتی که درمان نشود، می‌تواند در بلندمدت، دیواره‌های رگ‌های خونی را تضعیف کند. فشار خون بالا، از علل عمده و قابل پیشگیری خونریزی مغزی است.
- بیماری کبد: این مشکل به‌طور کلی به افزایش خونریزی در بدن منجر می‌شود.
- اختلالات عروق خونی (ناهنجاری‌های شریانی وریدی): ضعف در رگ‌های خونی داخل و اطراف مغز مشکلی است که می‌تواند از بدو تولد و به صورت مادرزادی وجود داشته باشد و فقط در صورت پیشرفت علائم قابل تشخیص است.
- **آنوریسم**: نوعی ضعف در دیواره‌ی شریان خون است که باعث برجستگی و تورم آن می‌شود. در صورتی که این شریان پاره و دچار خونریزی شود، به سکتة مغزی منجر خواهد شد.
- اختلالات خون یا خونریزی: هموفیلی و کم‌خونی داسی شکل، هر دو می‌توانند منجر به کاهش سطوح پلاکت‌های خون و در نتیجه افزایش احتمال خونریزی شوند.
- آنژیوپاتی آمیلوئید: نوعی ناهنجاری در دیواره‌های رگ‌های خونی است که گاهی به دلیل افزایش سن و فشار خون بالا ایجاد می‌شود. این مشکل ممکن است قبل از ایجاد یک خونریزی مغزی بزرگ، خونریزی‌های کوچک بسیاری ایجاد کند که قابل تشخیص نباشد.

علائم خونریزی مغزی چیست؟

علائم خونریزی مغزی می‌توانند بسته به عوامل مختلفی مانند محل خونریزی، شدت خونریزی و میزان بافت‌هایی که تحت تأثیر خونریزی قرار گرفته‌اند، متفاوت باشند. علائم گاهی به‌طور ناگهانی و گاهی به‌مرور زمان ظاهر شده و وخیم‌تر می‌شوند. تجربه‌ی هر کدام از علائم زیر می‌تواند نشانه‌ی بروز خونریزی مغزی در شما باشد. این خطر را جدی بگیرید و به سرعت به اورژانس مراجعه کنید. علائم خونریزی مغزی عبارت‌اند از:

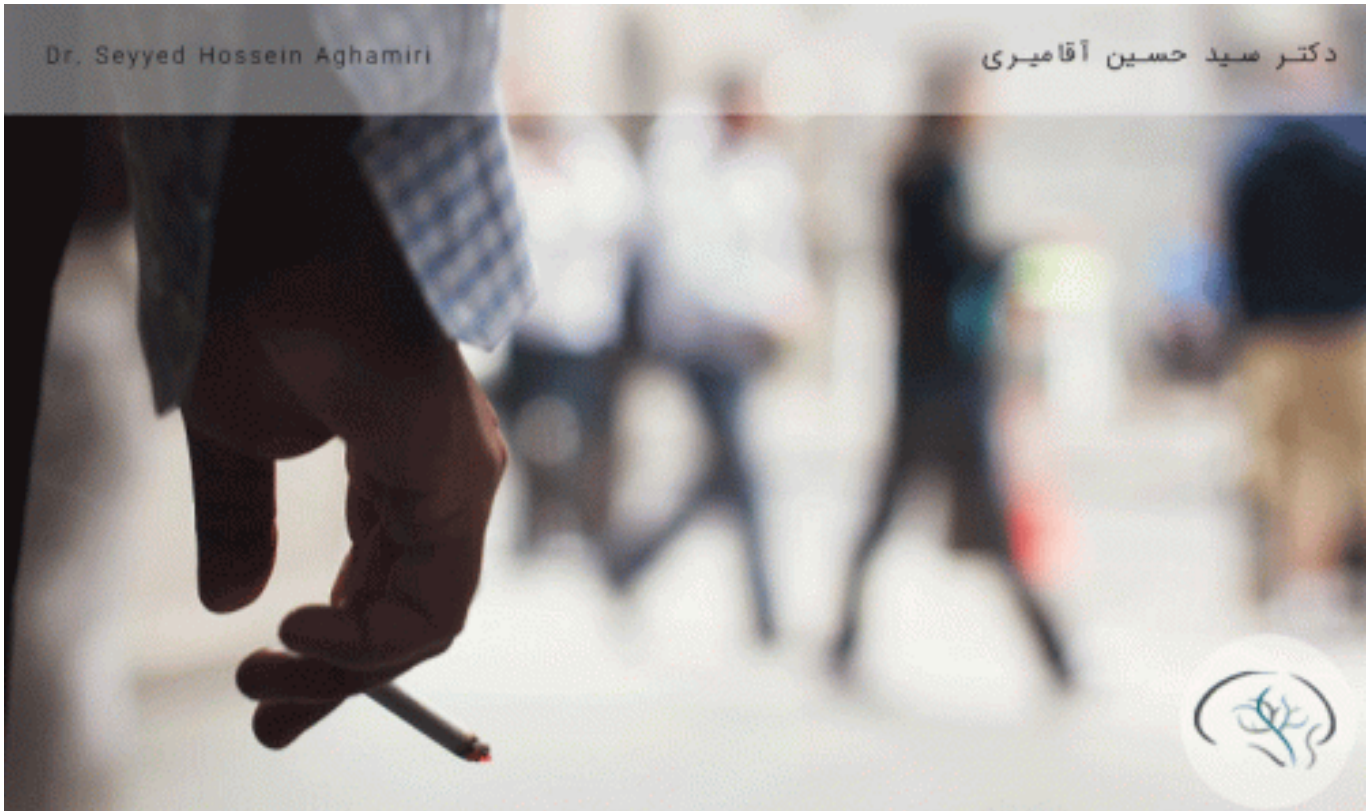
- سردرد شدید ناگهانی
- احساس ضعف در یک دست یا پا
- تشنج، بدون داشتن سابقه قبلی تشنج
- کاهش هوشیاری و بی‌حالی
- مورمور شدن یا بی‌حسی
- حالت تهوع یا استفراغ
- تغییر در بینایی
- دشواری تکلم یا فهمیدن حرف‌ها
- اختلال در نوشتن یا خواندن
- حس کردن طعم و مزه غیرطبیعی
- اختلال در بلع
- ازدست دادن تعادل
- ازدست دادن هماهنگی
- ازدست دادن مهارت‌های حرکتی ظریف مانند لرزش دست‌ها

همواره در نظر داشته باشید که بسیاری از این علائم، اغلب بر اثر شرایط و بیماری‌های دیگری به‌جز خونریزی مغزی به‌وجود می‌آیند.

وضعیت بیمار و عوارض خونریزی مغزی

وضعیت بیمار پس از خونریزی مغزی به اندازه‌ی خونریزی و میزان تورم بستگی دارد. برخی از بیماران به‌طور کامل بهبود می‌یابند. عوارض احتمالی خونریزی مغزی عبارت‌اند از: **سکته مغزی**، کاهش عملکرد مغز یا عوارض جانبی ناشی از داروها یا درمان‌ها و حتی مرگ بیمار با وجود درمان پزشکی فوری.

آیا می‌توان از بروز خونریزی مغزی پیشگیری کرد؟

با توجه به این‌که معمولا خونریزی‌های مغزی بر اثر عوامل خطر خاصی ایجاد می‌شوند، با رعایت موارد زیر می‌توان خطر خونریزی مغزی را کاهش داد.

- درمان فشار خون بالا
- ثابت شده که حدود ۸۰ درصد از افرادی که دچار خونریزی مغزی می‌شوند، سابقه فشار خون بالا دارند. بنابراین اگر فشار خون بالا دارید، آن را از طریق رژیم غذایی، ورزش و دارو کنترل کنید.
- ترک سیگار
- عدم مصرف مواد مخدر (برای مثال کوکائین احتمال خونریزی مغزی را افزایش می‌دهد)
- دقت و احتیاط در رانندگی و بستن کمربند ایمنی
- استفاده از کلاه ایمنی برای موتورسیکلت
- اقدام سریع برای انجام عمل جراحی اصلاحی در صورت نیاز (برای مثال، اگر از ناهنجاری‌هایی مانند آنوریسم رنج می‌برید، جراحی می‌تواند به پیشگیری از خونریزی مغزی در آینده کمک کند.)

روند تشخیص و درمان خونریزی مغزی

پس از مراجعه به [پزشک](#)، براساس علائم‌تان تشخیص می‌دهد که کدام بخش از مغزتان آسیب دیده است. به علاوه پزشک در صورت لزوم، انواع آزمایش‌های تصویربرداری مانند سی‌تی اسکن (برای تشخیص خونریزی داخلی یا تجمع خون)، MRI یا حتی آزمایش عصب‌شناختی یا معاینه‌ی چشم به عنوان نشانگر تورم عصب بینایی را انجام می‌دهد. پونکسیون کم‌ری (نمونه برداری از مایع مغزی‌نخاعی) معمولاً انجام نمی‌شود، چون ممکن است خطرناک باشد و شرایط بیمار را وخیم‌تر کند.

درمان خونریزی مغزی با توجه به محل، علت و میزان خونریزی متفاوت است. برای مثال معمولاً برای کاهش تورم و جلوگیری از خونریزی، عمل جراحی لازم است.